

Europaudvalget

FOLKETINGET

REFERAT

AF 28. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: Onsdag den 18. marts 2009
Tidspunkt: kl. 16.00
Sted: 2-133

Til stede: Svend Auken (S) formand, Michael Aastrup Jensen (V), Kim Mortensen (S), Jeppe Kofod (S), Anne Grete Holmsgaard (SF), Hanne Agersnap (SF), Lone Dybkjær (RV), Per Clausen (EL)

Desuden deltog: Statsminister Anders Fogh Rasmussen og udenrigsminister Per Stig Møller

Punkt 1. Forelæggelse af møde i Det Europæiske Råd den 19.-20. marts 2009

Det Europæiske Råd 19-20/03-09 – bilag 4 (revideret udkast til konklusioner)

Det Europæiske Råd 19-20/03-09 – bilag 2 (revideret udkast til kommenteret dagsorden)

KOM (2009) 0114 – bilag 1 (meddelelse fra Kommissionen om økonomisk genopretning af 6/3-09)

Statsministeren: Der er topmøde torsdag og fredag. Jeg venter, at især tre emner vil være i centrum: 1) den økonomiske og finansielle situation 2) energi og klima og 3) EU's politik over for de østlige nabolande.

Først med hensyn til økonomien. Det, der vil ske, er, at vi på topmødet vender tilbage til en række af de spørgsmål, som vi drøftede på det uformelle møde den 1. marts.

For det første vil vi drøfte, hvordan vi kan styrke den finansielle regulering i EU. Kommissionen har bebudet, at man i de kommende måneder vil fremlægge en række konkrete forslag til styrket regulering og overvågning af den finansielle sektor. Bl.a. lægges der op til et styrket og koordineret europæisk finanstillsyn.

For det andet vil vi følge op på den økonomiske genopretningsplan, der blev besluttet på mødet i Det Europæiske Råd i december. I den forbindelse forventer jeg, at der vil være fokus på at sikre, at de nationale hjælpepakker ikke tilsidesætter de grundlæggende principper, som det indre marked hviler på, og også sikre, at de offentlige finansers holdbarhed ikke blive sat over styr.

For det tredje vil der være fokus på beskæftigelsessituationen. Det er et emne, som vi vender tilbage til på det ekstraordinære beskæftigelsestopmøde, som formandskabet har indkaldt til maj.

For det fjerde forventer jeg, at vi på mødet vil drøfte EU's linje forud for G20-mødet den 2. april. G20-mødet vil fokusere på reformer af det globale finansielle og økonomiske system i bred forstand, herunder ikke mindst en styrket regulering af de finansielle markeder.

Endelig er det muligt, at der vil være en drøftelse af situationen i en række central- og østeuropæiske lande, som er særligt hårdt ramt af krisen. Jeg forventer et positivt signal fra EU om, at vi fortsat er parat til at bistå lande, der kommer i alvorligt økonomisk uføre. Fra dansk side finder vi det væsentligt, at EU-landene fortsat håndterer krisen gennem fælles og velkoordineret indsats. Regeringen støtter en markant styrkelse af den finansielle regulering og overvågning. Der er behov for langt mere gennemsigtighed og ansvarlighed, både i EU og globalt. Udgangspunktet bør være, at alle typer finansielle aktiver og alle typer finansielle aktører er underlagt regulering. Det ser ud til, at en række af de forslag, som indgår i det danske udspil om øget åbenhed og ansvarlighed på de finansielle markeder, også præger de initiativer, som er på vej fra Kommissionen. Det gælder f.eks. spørgsmålet om en stærkere regulering af kapital- og hedgefonde og en mere hensigtsmæssig aflønningsstruktur i den finansielle sektor. Det er vi meget tilfredse med.

Regeringen er positiv over for et styrket finansielt tilsyn i EU. Et tilsyn, som er bedre rustet til at matche grænseoverskridende finansielle aktører. Og vi bakker op om bestræbelserne på at lægge større pres på lande, der reelt fungerer som skattely.

Efter regeringens opfattelse udgør den økonomiske genopretningsplan en god ramme for en koordineret indsats for at skubbe gang i økonomien. Vi lægger i den forbindelse vægt på, at nationale hjælpepakker bliver gennemført med respekt for de grundlæggende principper for det indre marked. Det er i det hele taget vigtigt at undgå protektionistiske tendenser, både i EU og globalt. Det er også vigtigt, at vækst- og stabilitetspagten bliver respekteret – men selvfølgelig på en måde, så den indbyggede fleksibilitet bliver udnyttet fuldt ud.

Vi må konstatere, at flere EU-lande har oplevet hurtigt stigende offentlige underskud og rentespænd. Derfor bør vi også overveje en fælles EU-strategi for den efterfølgende konsolidering, så vi ikke sætter de offentlige finansers langsigtede holdbarhed over styr.

Det er også væsentligt, at vi fortsat fokuserer på at fremme Europas langsigtede vækst og beskæftigelse igennem Lissabonstrategien. Der er behov for strukturreformer. Der er behov for øget fokus på forskning og uddannelse, så Europa også fremover kan begå sig i den globale konkurrence.

Et andet væsentligt emne på topmødet vil være klimapolitikken frem mod klimakonferencen i København til december samt energisikkerhed. EU har med klima- og energipakken fra december sendt et klart signal til resten af verden om, at vi er klar til at gå forrest, når det gælder reduktion af udledning af drivhusgasser. EU skal fastholde sit lederskab i de globale klimaforhandlinger. Derfor er det nødvendigt, at vi også får fastlagt en klar og ambitiøs linje til de andre spørgsmål, som kommer på bordet. Det gælder bl.a. finansiering af begrænsningen af udledningerne og finansiering af tilpasningen til klimaændringer i de fattigste udviklingslande.

Samtidig må vi erkende, at de globale klimaforhandlinger i øjeblikket ikke er så fremskredne, som vi kunne have håbet. Verdens andre store udledere har endnu ikke meldt ud, hvor store reduktionsforpligtelser de er villige til at påtage sig. Lige nu er udfordringen derfor at sikre, at andre nøglelande kommer på banen, så vi kan få indledt egentlige realitetsforhandlinger frem mod en samlet reduktion, der modsvarer EU's ambitionsniveau på 30 pct. i 2020.

Vi skal hele tiden huske, at EU kun står for en mindre – og endda faldende – andel af verdens udledninger, så uanset hvad vi gør, får vi ikke håndteret klimaproblemerne, medmindre hele verden bidrager. Det gælder også de store udviklingsøkonomier.

Derfor er der brug for, at vi på dette topmøde sender et klart signal om, at EU er parat til at påtage sig sin andel af finansieringen af klimaindsatsen i udviklingslandene. Det vil være et offensivt og positivt budskab og tilskynde til at drive andre på banen.

Fra dansk side arbejder vi derfor for et stærkt budskab fra topmødet om, at EU er parat til at påtage sig sin fair andel af finansieringen af klimaindsatsen i udviklingslandene. Det vil være et offensivt og positivt budskab, som tilskynder til, at den konkrete indsats såvel fra udviklingslandene som fra ilandene kan føre frem mod København.

Med hensyn til energisikkerhed forventer jeg bred opbakning til initiativerne i Kommissionens såkaldte 2. strategiske energireddegørelse. Fra dansk side lægger vi stor vægt på at reducere EU's afhængighed af importeret olie og gas. Derfor støtter vi en udbygning af de tværnationale energiforbindelser. Vi støtter en større diversificering af forsyningsruterne. Vi støtter energiliberalisering. Og sidst men ikke mindst støtter vi selvfølgelig energieffektivisering og udbygning af vedvarende energi.

Det tredje hovedemne på topmødet vil være etablering af et såkaldt østligt partnerskab med de europæiske nabolande, som støder op til Rusland. Det drejer sig om Ukraine, Hviderusland, Moldova, Georgien, Armenien og Aserbajdsjan. Hovedformålet med partnerskabet er at knytte tættere forbindelser mellem EU og de seks østlige nabostatslande. Blandt de vigtigste mål for samarbejdet er at sikre en gradvis integration af landene i EU's økonomi gennem omfattende frihandelsaftaler med EU. Derudover er det målet at styrke samarbejdet om energisektoren til fordel for både partnerskabslandene og EU. Endelig er det målet gradvis at gøre det lettere for borgere fra partnerskabslandene at få lov at rejse ind i EU – selvfølgelig på den betingelse at de nødvendige betingelser er opfyldt.

Danmark kan varmt støtte op bag dette initiativ. Der er behov for et ambitiøst og substantielt partnerskab, som for nabolandene er et attraktivt alternativ til perspektivet om EU-medlemskab på nuværende tidspunkt.

Samtidig er det efter konflikten mellem Rusland og Georgien afgørende, at EU sender et klart signal om, at vor interesse i at sikre en positiv udvikling i regionen er usvækket.

Vi vil vende tilbage til sagen på det planlagte topmøde mellem EU og partnerskabslandene.

Jeg forventer, at den irske premierminister Cowen i forbindelse med topmødet kort vil orientere om opfølgningen på de beslutninger vedrørende Lissabontraktaten, som vi vedtog på topmødet i december, men jeg forventer ikke, at der på dette møde vil være nogen yderligere debat om den sag.

Per Clausen var ikke i tvivl om, at dette topmøde foregår på et tidspunkt, hvor situationen er alvorlig, både når vi snakker om den økonomiske udvikling og om udviklingen i klimaforhandlingerne. Meget tyder på, at den økonomiske krise er i færd med at blive uddybet snarere end at blive løst. Derfor spurgte han, om statsministeren har et bud på, om dette topmøde kan spille en rolle i forhold til at få sat gang i den økonomiske udvikling og i klimaforhandlingerne – ud fra en erkendelse af, at det, man har gjort indtil nu, ikke er tilstrækkeligt.

Han spurgte, om han skulle forstå statsministeren på den måde, at vi ikke efter topmødet vil opleve, at FN's klimachef vil kritisere EU for at være for tilbageholdende og for langsom med hensyn til klimaforhandlingerne – som det skete i dag i Information. Vil EU beslutte sig til, hvilken beløbsramme man opererer inden for, og har man nogen modeller, som kan bringes i spil?

Per Clausen betegnede det som interessant, hvad der var sket med hensyn til EU's regnskab inden for de sidste 24 timer, idet Europa-Parlamentets budgetkontroludvalg nu anbefaler, at man stemmer nej til regnskabet for 2007, fordi Kommissionen simpelt hen nægter at besvare spørgsmål fra udvalget. Han bad statsministeren tage denne sag op på topmødet.

Formanden sagde, at udvalget ville bede EU-konsulenten om at undersøge den sidste sag, Per Clausen nævnte.

Anne Grete Holmsgaard hæftede sig ved, at statsministeren sagde, det er vigtigt, at EU går foran og fastholder sit lederskab med hensyn til klimaforhandlingerne, bl.a. vedrørende finansieringen. Men sagde samtidig, om tiden ikke er så fremskreden, og at man må sikre, at andre nøglelande kommer på banen. Hun spurgte, om det betyder, at EU ikke skal melde ud, hvordan finansieringen skal være, før andre nøglelande kommer på banen. I øvrigt ville hun gerne vide, hvilke "andre nøglelande" statsministeren sigtede til.

Anne Grete Holmsgaard spurgte, om statsministeren i værtslandet syntes, det var et godt resultat, at man ikke kunne få det med i topmødedokumenterne, som miljøministrene havde besluttet den 2 marts, nemlig at finansieringen skal være ny og additionel. Hun spurgte, om statsministeren synes, det er et godt signal til kineserne og brasilianerne i klimaforhandlingerne.

Endelig henviste hun til, at statsministeren flere gange havde sagt, at bekæmpelsen af den økonomiske krise i EU og bekæmpelsen af global opvarmning går hånd i hånd, men det står der ikke noget om i udkastet til topmødeerklæring.

Kim Mortensen spurgte, om statsministeren kunne sætte økonomi på udtalelsen om, at det kræver en særlig indsats fra EU-landene at give en indsprøjtning til østlandene og de nye lande.

Ligesom Anne Grete Holmsgaard havde Kim Mortensen meget svært ved at få øje på det konkrete i udkastet til topmødekonklusionerne, og pegede på, at det ikke står i udkastet, at EU er villig til at komme med nye penge og ny teknologi i forbindelse med klimaforhandlingerne.

Endelig spurgte han, om statsministeren forventer, at der kommer yderligere bidrag i forbindelse med den økonomiske krise – udover det, der allerede er kendt i medlemslandene og EU.

Lone Dybkjær bad statsministeren elaborere på udtalelsen om skattely, idet hun henviste til, at ifølge pressen havde England været meget negativ over for at gøre noget i den forbindelse.

Hun spurgte, i hvilket omfang EU koordinerer sin indsats med USA's, når det gælder de forskellige hjælpepakker.

Selvfølgelig skal statsministeren være optimistisk med hensyn til mulighederne for at nå et resultat ved klimatopmødet i København, men hun spurgte, om statsministeren var tilfreds med kadencen, eller om der faktisk var grund til bekymring.

Jeppe Kofod betegnede teksten om klimaet og de fattigste lande som uhyre ukonkret, idet den kun indeholder en vag forpligtelse for EU. Han var glad for, at der står, at EU skal påtage sig en fair andel af byrderne for at hjælpe specielt de mest udsatte ulande, men efterlyste mere konkrete udspil på topmødet.

I relation til appendikset med oplægget til G20-mødet betegnede han det som positivt, at mange af de danske ideer om bedre gennemsigtighed og mere regulering samt en indsats om skattely er kommet med. Men han mente ikke, der var nok om viljen til at hjælpe specielt de fattigste udviklingslande i Afrika.

Svend Auken glædede sig over, at mange af de danske ideer er med i Larosière-rapporten, men pegede på, at man også burde tage ideen om, at alle fonde skal registreres ét sted i EU, med.

I forbindelse med den økonomiske krise var statsministeren meget bekymret for, at man skulle få protektionisme, men Svend Auken henviste til, at i forbindelse med krisen i 1930'erne var noget af det værste de konkurrerende devalueringer, og det er præcis det, vi ser nu i mange af EU-landene, f.eks. i Sverige og Polen. Det ændrer danske virksomheders konkurrencevilkår totalt.

Ligesom Anne Grete Holmsgaard opfordrede Svend Auken til, at man slår to fluer med ét smæk og anvender grønne investeringer til bekæmpelse af den økonomiske krise.

I anledning af det, statsministeren havde sagt om, at det var farligt at gå forrest, sagde Svend Auken, at det ikke var hans erfaring, og at han tværtimod troede, det var farligt at vente. Han var skuffet over, at der ikke var antydning af beløb, når man taler om klimaforhandlingerne, og opfordrede til, at man

kommer med et udspil – på betingelse af at de andre lande også kommer med noget. I den forbindelse pegede han på, at man i forbindelse med reduktionsmålene har sagt, at vi vil gå op til 30 pct. – under forudsætning af at andre også gør det.

Statsministeren svarede generelt på de mange spørgsmål vedrørende klimaforhandlingerne, at vi nu er ved at gå ind i en meget afgørende forhandlingsfase. Han ville ikke lægge skjul på, at han som det utålmodige menneske, han var, gerne havde set, at man på nuværende tidspunkt var nået længere i forhandlingerne, end man rent faktisk er, men han mente stadig væk, der var en fair chance for at få en aftale i København. Hans erfaring fra talrige forhandlinger både i EU og i Danmark var, at man giver sine indrømmelser, når der er udsigt til, at man får noget til gengæld. Derfor syntes han, det var en meget klog strategi på nuværende tidspunkt at sige, at EU vil påtage sig sin fair andel af finansieringen, bl.a. af tilpasningerne i udviklingslandene, men han ville ikke spille ud med et bestemt beløb. Han betegnede det som tosegodhed og naivitet, som svækker vor forhandlingsposition, hvis man nu giver store indrømmelser uden at få noget til gengæld. Personligt var statsministeren godt tilfreds med den måde, EU greb forhandlingerne an på, og mente, det kunne få andre længere frem på banen. I øvrigt pointerede statsministeren, at EU fastholder den berømte 2 graders målsætning og genbekræfter det, vi har sagt om 30 pct. reduktion af CO₂-udslip. Der er ikke nogen, som når EU til sokkeholderne, når det drejer sig om at forpligte sig i klimaforhandlingerne.

Statsministeren var ikke enig i det, Per Clausen havde sagt om, at det, EU havde gjort indtil nu for at bekæmpe den økonomiske krise, ikke havde virket. Han pegede på, at man har truffet mange beslutninger, hvor vi ikke har set de fulde virkninger endnu. EU har som helhed faktisk gjort en ganske betydelig indsats. Der er lande, som har gjort så meget, at de har spændt deres finanspolitik til det alleryderste, så statsministeren syntes heller ikke, det var fair at kritisere landene for ikke at have gjort nok.

Den sag, Per Clausen nævnte vedrørende EU's budget, var statsministeren ikke orienteret om, og bad Per Clausen stille et skriftligt spørgsmål om den.

I anledning af den skuffelse, Anne Grete Holmsgaard havde udtrykt i forbindelse med, at man ikke i topmødeerklæringen gentager det, som miljøministrene besluttede, henviste statsministeren til, at det var noget, der allerede blev besluttet på FN-mødet i Bali. Statsministeren lagde stadig væk til grund, at EU vil leve op til det, vi besluttede i Bali, men han mente ikke, man behøvede gentage det i topmødeerklæringen.

I relation til Lone Dybkjærs spørgsmål om skattely pegede statsministeren på det særlige tillæg til udkastet til topmødeerklæring, som ikke er egentlige konklusioner, men som er nogle retningslinjer, som de lande, der deltager i G20-mødet, kan anvende som udgangspunkt. Det håbede han, de ville gøre. De bemærkninger, der var om skattely i punkt 16 i dette særlige tillæg, syntes han var udmærkede.

I relation til USA sagde statsministeren, at han mente, at det, vi har gjort i EU med hensyn til vækstpakkens størrelse, sagtens kan måle sig med, hvad man har gjort i USA, når man taget hensyn til de forskelle, der er i samfundssystemer.

Statsministeren sagde i anledning af Jeppe Kofods bemærkninger om de allerfattigste lande i Afrika, at vi her igen er ovre i tekster, som de EU-lande, der deltager i G20-mødet, kan benytte sig af. Statsministeren var faktisk meget tilfreds med det, der står om Afrika, og syntes, det var meget vigtigt at slå fast, at vi føler os forpligtet til at leve op til 2015-målene.

Statsministeren var meget enig i de synspunkter, Svend Auken var kommet med om de konkurrerende devalueringer i 1930'erne, og pegede på, at det er et stort fremskridt, at man har undgået dette i dag i de lande, som har skabt en fælles valuta, nemlig euroen. Derved har man stoppet muligheden for den økonomiske krig, som konkurrerende devalueringer kan betegnes som. Danmark har valgt at knytte sig til euroen, så vi anvender ikke konkurrerende devalueringer. Andre lande har valgt en anden strategi. Statsministeren påpegede, at den heller ikke er uden problemer, idet de forspilder deres muligheder for at komme med i euroen, får mere inflation og skal betale mere for de varer, de køber i udlandet.

Statsministeren var stadig væk tilhænger af at slå to fluer med ét smæk, sagde statsministeren til Anne Grete Holmsgaard og Svend Auken, og gik stadig ind for at skabe grøn vækst og grønne jobs. Det ville han også gentage på dette topmøde. Derfor er vi også indstillet på varmt at støtte Kommissionens stimulanspakke, som der er stærke grønne elementer i. Det er ikke bare snak, men konkret handling.

Anne Grete Holmsgaard syntes, det var en dårlig forklaring, statsministeren kom med, når han sagde, at man ikke ville gentage det, der var besluttet i Bali, når statsministeren samtidig sagde, at man gentog det, der var besluttet med hensyn til 2 graders målsætningen og 30 pct. reduktion.

Hun efterlyste stadig væk, at man sagde noget om niveauet.

Lone Dybkjær sagde vedrørende USA, at det ikke så meget var niveauet for hjælpepakkerne, hun interesserede sig for, men samspillet.

Hun var med på det, der står i punkt 16, men er det blot avisskriverier, at premierminister Brown ikke er optaget af spørgsmålet om skattely?

Svend Auken spurgte, om statsministeren mente, det ville være let for EU at tale med én stemme, når der er 8 EU-lande, som deltager i G20-mødet. Men han var glad for, at man var enedes om et "agreed language".

Det kan godt være, statsministeren har ret i sine "tæppehandlerbetragtninger" om, hvordan forhandlinger foregår, men problemet er, at man ikke ved, hvilket spor forhandlingerne foregår i. I den forbindelse nævnte Svend Auken "major economies" processen. Han mente, man også i forhandlinger om køb af et tæppe må antyde, hvilket niveau man bevæger sig på. Svend Auken henviste til det tyske udtryk "Mit Speck fengt man Mäuser". Man kan ikke få en mus til

at gå i fælden, hvis der ikke ligger noget spæk derinde. Vi må spille ud med noget, som frister. I den forbindelse henviste Svend Auken til, at klima- og energiministeren havde sagt, at hun ville kæmpe for, at der kom beløb på bordet i forbindelse med topmødet i marts. Han mente ikke, at de medlemmer, som havde efterlyst et beløb, var tossegode, men de havde nok en anden bedømmelse af situationen end statsministeren.

Statsministeren fastholdt i svaret til Anne Grete Holmsgaard, at han mente, det var en postgang for tidligt at spille ud med konkrete beløbsstørrelser og konstruktioner. I takt med, at forhandlingerne skrider frem, må vi blive mere præcise. Han var meget opmuntret af de signaler, der var kommet fra amerikansk side, og mente, et stærkt samspil mellem EU, USA og Kina kunne blive omdrejningspunktet for fremskridt, men der skal også være andre med ved bordet.

Han var fuldstændig enig med Lone Dybkjær i, at vi skal spille sammen med amerikanerne, når det gælder stimulanspakker.

Det var hans bestemte indtryk, at også Storbritannien var stærkt optaget af at få løst spørgsmålet om skattely. Statsministeren havde i øvrigt på det seneste noteret sig, at der var sket visse fremskridt, idet Schweiz og Liechtenstein var åbne over for udveksling af visse skatteoplysninger.

Statsministeren præciserede i svaret til Svend Auken, at han ikke havde kaldt nogen i dette rum tossegode eller naive. Han havde bare ud fra sine egne erfaringer sagt, at han først ville give indrømmelser, når han var sikker på at få noget til gengæld, og det var også det, Svend Auken var inde på, når han sammenlignede med de 30. pct., og når han talte om, at der skulle være en lokkemad. EU forpligter sig til at tage en fair andel af finansieringen, og derved sender man et signal om, at selvfølgelig skal der penge på bordet. Statsministeren syntes personligt ikke, det ville være særlig klogt at lægge konkrete beløb på bordet eller være helt specifik med hensyn til, hvad der kunne blive tale om. Han var dog temmelig ambitiøs med hensyn til den klimaaftale, som skal nås i København.

Der forhandles jo i flere spor. FN-sporet bevæger sig i øjeblikket med en snegls hastighed. Den proces, som kaldes "major economies", er sat i gang på amerikansk initiativ. Vi må have forståelse for, at det tager nogen tid for den nye amerikanske administration at komme op i omdrejninger. Statsministeren ville bestemt ikke udelukke, at der kunne køre en parallel proces, som kan føre til et resultat på det G8-topmøde, som skal være i juli måned, eller på det højniveaumøde, som FN's generalsekretær har planlagt til september.

Anne Grete Holmsgaard mente ikke, det diplomatiske udtryk en "fair" andel betød ret meget, og havde svært ved at se, at det var et skridt i den rigtige retning eller kunne opfattes som et positivt signal, når man udelader det helt centrale budskab om, at der er tale om nye og ekstra penge, sådan som miljøministrene havde vedtaget, og som man vedtog i Bali.

Svend Auken havde forstået, at såvel miljøministeren som finansministeren havde kæmpet for, at der blev tale om nye og ekstra penge.

Statsministeren syntes ikke, der var nogen grund til at gentage det, som hele EU havde støttet i Bali, og mente ikke, man kunne gentage alt det, der var enighed om i FN. Han understregede, at der ikke er nogen ændring i EU's position. Han mente ikke, der var nogen grund til at gøre det til et stort problem, at det ikke indgår i den foreliggende tekst.